

Stagnatie door inflatie

De afgelopen maanden is de inflatie in Nederland en de rest van Europa flink opgelopen. De prijsstijgingen die afgelopen voorjaar en zomer begonnen bij bulkgoederen, energieprijzen en de transportkosten worden zo langzaam aan overal in de economie zichtbaar. In dit ESB-themanummer illustreren Minke van der Heijden, Marco Hoeberichts, Wisse Rutgers en Guido Ascari deze ontwikkeling.

Een iets hogere inflatie dan de 1,2 procent die, tussen 2011 en 2022, Europa gemiddeld gehad heeft is helemaal geen ramp, zo concludeert Wim Suyker in een scenario-analyse die begint met een welvaartsperspectief. Wel zijn er zorgen om de verdeling van de inflatiepijn, wat goed geïllustreerd wordt door de inspanningen van het nieuwe kabinet om de koopkrachtplaatjes alsnog op nul te laten uitkomen voor alle groepen.

De inflatie verschilt echter meer per huishouden dan per inkomensquintiel uit de koopkrachtplaatjes, zo toont de berekening van Marcel Warnaar. Hij maakt zes uitgavenprofielen en berekent de inflatie hiervoor. De verschillen die hij vindt tussen de profielen zijn groter dan de eerdere berekeningen op basis van inkomensquintielen die ook bij de doorrekening van het coalitieakkoord centraal staan.

Maar de bredere macro-economische gevolgen van deze hogere inflatie hangen natuurlijk voor een groot deel af van hoe wij, de huishoudens, hiermee omgaan. Ten eerste zou hogere inflatie vooral tot lagere koopkracht kunnen leiden, omdat huishoudens minder te besteden hebben. Die bestedingsuitval zou

het einde kunnen inluiden van de huidige hoogconjunctuur. Met name als de prijzen van door huishoudens veel gekochte producten stijgen, drukt dat de bestedingen, zo laat Ad Stokman zien. Blijven de bestedingen door de uitgeholde koopkracht langdurig laag, dan stagneert de economie.

Nu zal een eenmalige prijsstijging de economie niet direct in een recessie storten, maar de onzekerheid over de prijsontwikkeling vanuit het klimaatbeleid maakt wel dat economische stagnatie de komende jaren voortdurend boven de markt blijft hangen. In hun bijdrage laten Jan Willem van den End, Marco Hoeberichts en Kostas Mavromatis zien hoe klimaatverandering en het beleid om die te beperken langdurig tot hogere inflatie kan leiden.

Ten tweede kunnen prijsstijgingen zichzelf in stand houden, als werkenden loonsstijgingen eisen en krijgen. Wanneer dat gebeurt, is er net als eind jaren zeventig sprake van een loonprijsspiraal en dreigt een combinatie van economische stagnatie en hoge inflatie, stagflatie. Volgens Hugo Erken en Elwin de Groot is zo'n ontwikkeling vandaag de dag echter onwaarschijnlijk, simpelweg omdat de vakbeweging de kracht mist om hogere lonen uit te onderhandelen. In een vergelijking van de beleidskeuzes die de Europese Centrale Bank en de Federal Reserve maken, komt Heleen Mees tot een gelijklopende conclusie.

De hoge inflatie van nu is ontstaan door productie-uitval door de coronacrisis en hoge energieprijzen. Dit drukt de koopkracht en daarom ligt economische stagnatie voor de hand. Stagflatie lijkt daarentegen nu nog niet aan de orde.

JASPER LUKKEZEN

Hoofdredacteur
lukkezen@economie.nl

Gevolgen inflatie hangen af van uitgavenpatroon

MARCEL WARNAAR

11

Inflatie sinds augustus hoger over een breed front

MINKE VAN DER HEIJDEN, MARCO HOEBERICHTS, WISSE RUTGERS
EN GUIDO ASCARI

12

Hoge inflatie leidt niet tot sterke loon-prijsspiraal

HUGO ERKEN EN ELWIN DE GROOT

14

Consequenties van een structureel hogere inflatie

WIM SUYKER

18

Aanwakkerende gevoelsinflatie remt consumptiegroei in Europa

AD STOKMAN

21

Klimaatverandering en transitiebeleid maken inflatie volatieler

JAN WILLEM VAN DEN END, MARCO HOEBERICHTS EN KOSTAS MAVROMATIS

24

Column: Verschil benadering van Federal Reserve en ECB gerechtvaardigd

HELEEN MEES

27